

Posvetovalni dogodek projekta EPUO – konferenca z naslovom
»Izzivi in priložnosti izobraževanja za daljšo delovno aktivnost«

Rimske terme, 10. in 11. april 2018

Digitalna pismenost v zrelih letih – ostati aktiven in vključen v e-svet

Simona Pavlin in Gregor Sepaher, RIC Novo mesto ter
Tatjana Babić, CDI Univerzum Ljubljana

Ostani aktiven in vključen v e-svet

- Internetna varnost
 - Nevarnosti
 - Zaščita
 - Nasveti
- Google aplikacije
 - E-komunikacija
 - Shranjevanje in deljenje dokumentov v oblaku
 - Varno e-komuniciranje
- Socialna omrežja
 - Namen uporabe
 - Varnost in zasebnost
 - Uporaba

Varnost na internetu

Internet je skoraj neskončen vir informacij, dostopen z enim samim klikom.

Nevarnosti, ki pretijo na nas na spletu

- Trojanski konji
- Virusi
- Črvi
- „Back door“ programi
- Phishing
- E-poštne prevare in virusi
- Spam
- Vohunski programi

Zaščita pred zlonamernimi vdori

- Protivirusni programi
 - Namenjeni preprečevanju, odkrivanju in odstranjevanju zlonamerne programske opreme
- Požarni zid
 - Vmesnik, ki omejuje nepooblaščne vdore.
- Avtentikacija
 - Postopek preverjanja istovetnosti uporabnika.

Piškotki

- Informacije, ki se shranijo na naš računalnik za lažjo komunikacije med uporabnikom in spletno stranjo.

Zaščita pred zlonamernimi vdori - namigi

Ustvarite varno geslo

- Kombinacija najmanj 8 znakov;
 - Male in velike črke, številke, posebni znaki.
- Uporabljalj različna gesla za različne račune.
- Gesel ne shranjujemo na računalnik.

Spletno nakupovanje

- Varna povezava zaščiten s *https://...*
- V vnosni vrstici zaklenjena ključavnica
- Vstop v spletno banko z digitalnim potrdilom, zaščitenim z varnim geslom

Nevarna e-pošta

- Vse priponke so potencialno nevarne.
- Pošta znanega pošiljatelja, ni nujno varna.
- Ne sledite povezavam sumljivega izvora.

Kam prijaviti zlorabo

- Informacijski pooblaščenec
 - Zloraba osebnih podatkov.
- SI-CERT (Slovenian Computer Emergency Response Team)
 - Reševanje varnostnih problemov v računalniških omrežjih v Sloveniji.
- Spletno oko
 - Prijava nezakonitih vsebin.

Google aplikacije

Zbirka aplikacij za elektronsko pošto, pisarniške programe, koledar, shrambo dokumentov, seznam opravil ...

Google aplikacije

- Gmail
 - Odjemalec e-pošte.
- Google Drive
 - Prostor za shranjevanje (15 GB)
 - Google dokumenti (Word)
 - Preglednice (Excel)
 - Obrazci
 - Predstavitve (PowerPoint)
 - Risbe (Publisher)
- Google prevajalnik
- Hangouts
 - Klepeti ali videoklici.
- Stiki
 - Spletni imenik, ki je dostopen povsod.
- Youtube
 - Zbirka videoposnetkov.
- ...

Moj račun

Iskanje

Zemljevidi

YouTube

Gmail

Drive

Koledar

Prevajalnik

Fotografije

Stiki

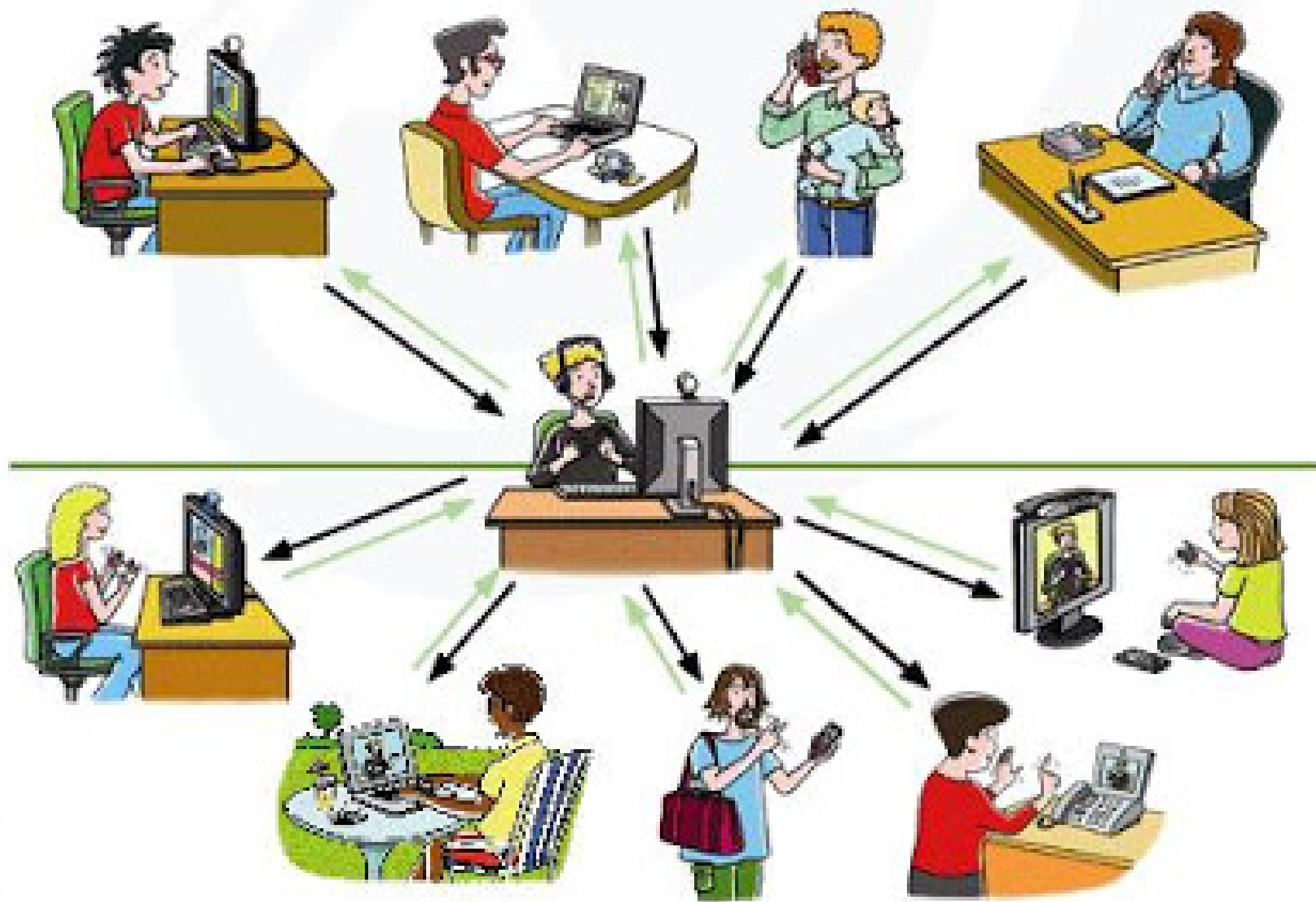
Pogovori H...

Dokumenti

Učilnica

SOCIALNA OMREŽJA

Vir: <https://www.werkenbijrijnstate.nl/vacature-rijnstate/adviseur-arbeidsmarktcommunicatie/vacature%20amc%20deel%202.png>,
dostopno: 1. 4.2018

Posvetovalni dogodek projekta EPUO – konferenca z naslovom
»Izzivi in priložnosti izobraževanja za daljšo delovno aktivnost«
Rimske terme, 10. in 11. april 2018

KAJ SO SOCIALNA OMREŽJA?

Socialna omrežja ali družabna omrežja so:

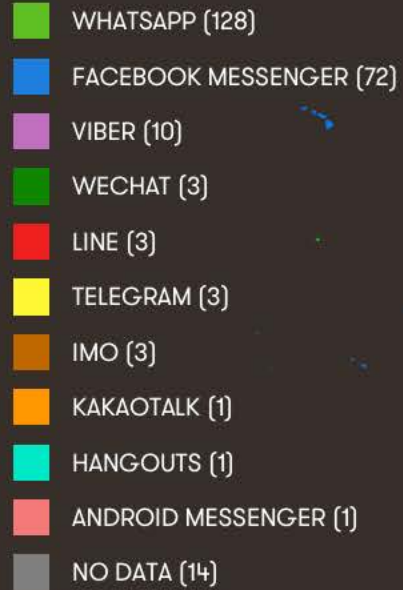
- aplikacije,
- spletne storitve,
- platforme ali strani,

ki gradijo odnose med ljudmi, ki imajo npr. skupne interese in/ali aktivnosti.

Vir: https://www.racunalniske-novice.com/images/1/H_MAX_1024x768/novadruzabnaomrezja.jpg

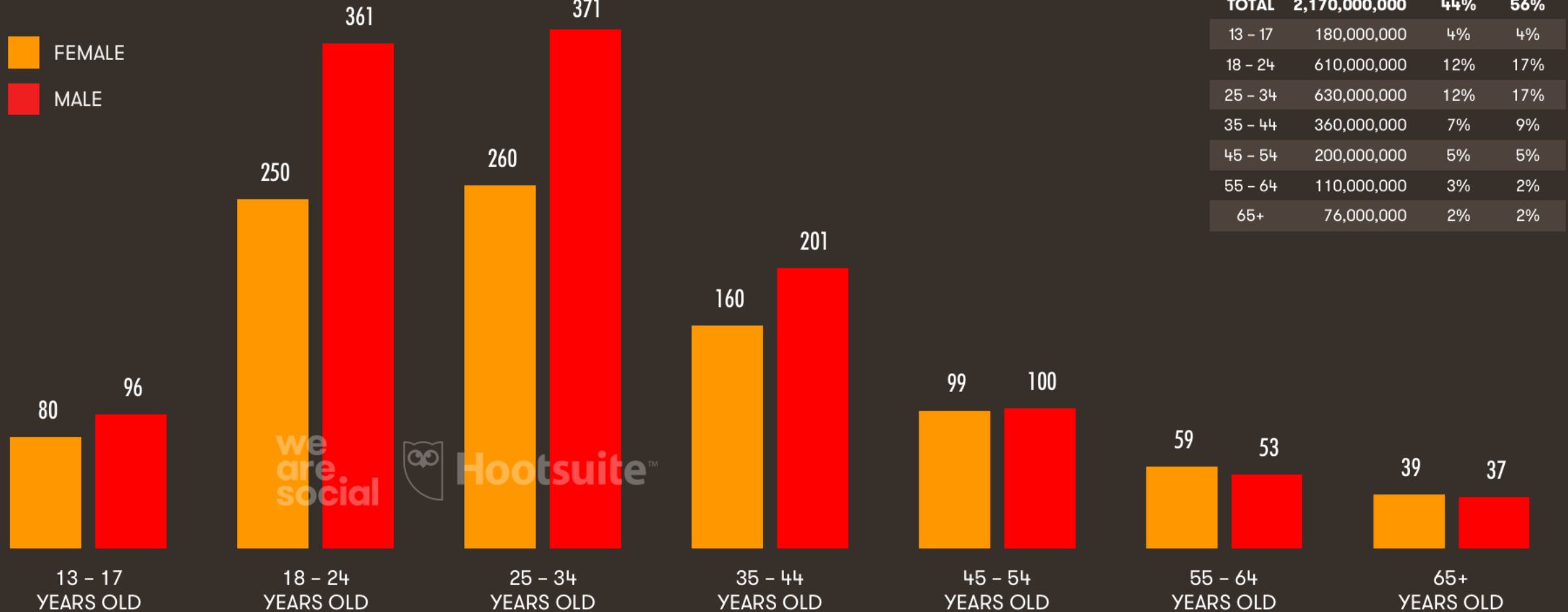
BASED ON THE GOOGLE PLAY STORE RANK FOR EACH COUNTRY IN DECEMBER 2017

JAN
2018

PROFILE OF FACEBOOK USERS

BREAKDOWN OF FACEBOOK'S GLOBAL USERS BY AGE AND GENDER, IN MILLIONS

SLOVENIJA (2016)

	Imajo svoj profil	Uporabljajo na tedenski ravni	Uporabljajo vsak dan
Facebook	833.500	767.500	594.500
Twitter	206.500	100.000	33.000
Instagram	180.500	126.500	62.000
LinkedIn	135.500	59.000	11.000
Snapchat	128.000	106.000	66.500
Pinterest	100.000	57.500	16.500
Tumblr	36.000	15.000	5.500
Flickr	17.500	5.500	< 1.000
Tinder	15.000	8.000	3.000
Forsquare	9.000	2.500	1.000
Swarm	4.500	1.500	< 1.000

VIR: <http://www.marketingmagazin.si/media/uploads/fm/2016-06-27Valicon3.jpg>, dostopno: 24.3.2018

ALI IMATE SVOJ PROFIL NA SOCIALNIH OMREŽJIH?

Vir: https://www.racionalne-novice.com/images/1/H_MAX_1024x768/novadruzabnaomrezja.jpg , dostopno: 24. 3.2018

Posvetovalni dogodek projekta EPUO – konferenca z naslovom
»Izzivi in priložnosti izobraževanja za daljšo delovno aktivnost«

Rimske terme, 10. in 11. april 2018

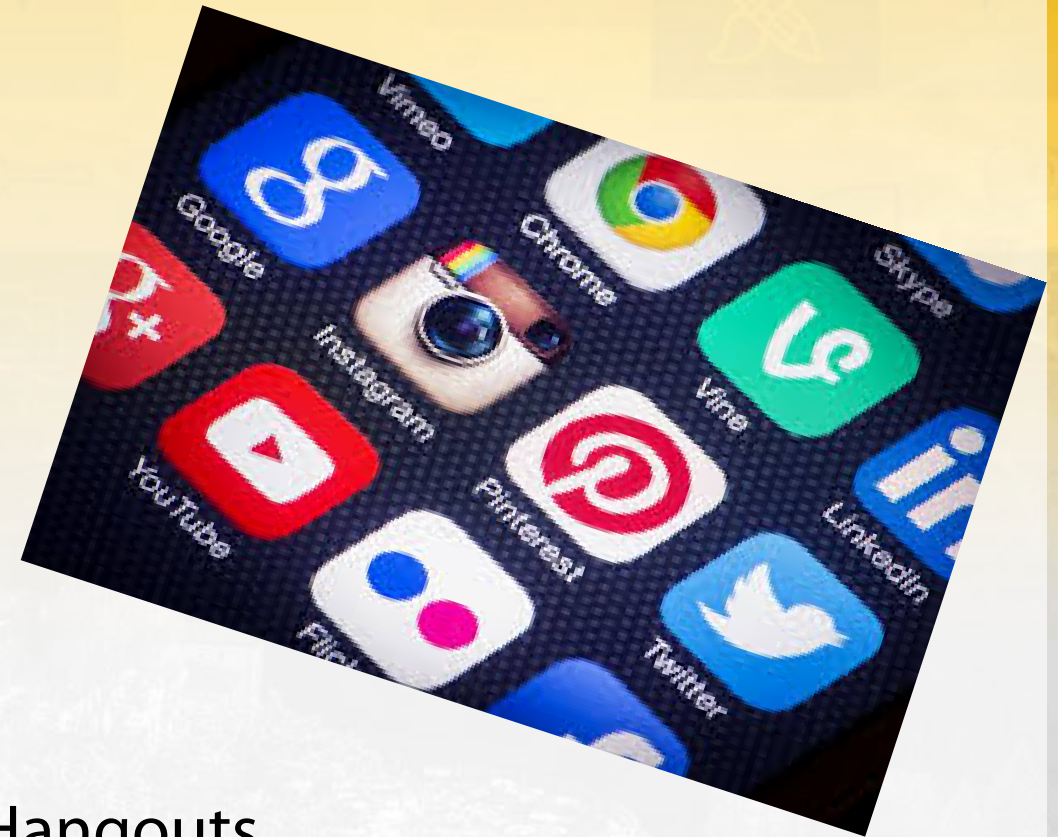

Kaj nudijo SOCIALNA OMREŽJA?

- Druženje, sodelovanje, povezovanje, deljenje
- Obveščanje in komentiranje vsebin
- Zbiranje in urejanje vsebin
- Zabava
- Učenje
- ...

Vrste družabnih omrežjih

- **PROFILSKA USMERJENOST** (Myspace, Facebook, Google +,...)
- **VSEBINSKA OMREŽJA:**
 - Instagram, Pinterest, Flickr,... – slikovne vsebine
 - Youtube, Vine, Vimeo,... – video vsebine
 - Snapchat, ... – slikovna in video vsebina
 - Wikipedija
- **MIKROBLOG** : Twitter
- **„CHAT“ OMREŽJA** : Viber, WhatsApp, Skype, Hangouts,...

Vir: <https://www.itvdigital.com/blog/what-is-the-right-social-media-platform-for-you/>, dostopno: 1. 4. 2018

PREVIDNOSTI NA SOCIALNIH OMREŽJIH

- vpisati čim manj osebnih podatkov,
- **lahko tvoje objave in profil vidijo le prijatelji** in ne splošna javnost
- prijatelje v družabnih omrežjih **sprejemaj le ljudi, ki jih tudi v živo poznaš**
- **zlorabe, nadlegovanje, blokiranje**
- **spoštuj zasebnost drugih**
- **kraje identitete**
- **lokacijskih storitev**
- spam, virusi in goljufije
- **kar objaviš na družabnem omrežju na nek način predaš v last omrežja**

Vir: www.safe.si, dostopno: 24. 3. 2018

facebook

FACEBOOK

KAJ JE FACEBOOK?

- je spletno družabno omrežje namenjeno, druženju, komunikaciji, zabavi, učenju, itd.
- s prijavo si ustvarimo račun ali profil, ki ga lahko opremimo z osebnimi podatki in s slikami, ki jih želimo deliti z izbranim krogom ljudi.
- poiščemo si lahko svoje znance, prijatelje oz. druge ljudi, s katerimi bi želeli vzpostaviti stike, in jih dodamo med “prijatelje”.
- z našimi prijatelji lahko delimo sporočila, slike, videoposnetke, povezave, itd.
- ustvarimo lahko skupine, v katerih so samo “izbrani” uporabniki in z njimi delimo dokumente, slike, sporočila itd.

Vir: <http://www.portalosv.si/druzabna-omrezja/>, dostopno: 2. 4. 2018

KAJ LAHKO OBJAVLJAMO NA FACEBOOKU?

- **ZID** – je prostor vsakega uporabnika Facebooka, kjer lahko pošilja sporočila, „všečka“ objavo ali deli objavo naprej.
- **FOTOGRAFIJE** – albume in slike brez omejitve. V nastavitvah zasebnosti lahko določimo, kdo vse lahko te slike gleda. Lahko tudi **označimo** ljudi, ki so na njih.
- **VIDEO POSNETKI** – različne video posnetke, ki jih lahko dodamo na svojo kot tudi na prijateljevo stran.

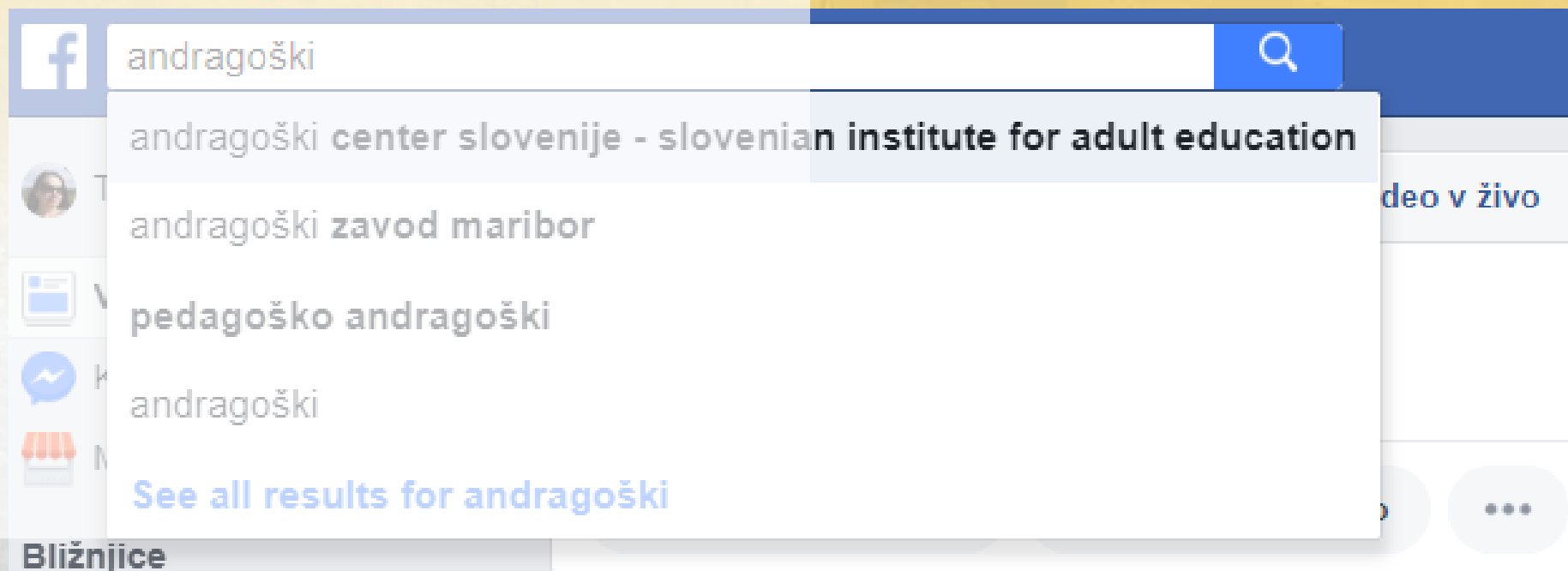
Vir: <http://www.portalosv.si/druzabna-omrezja/>, dostopno: 2. 4. 2018

• **STATUS** – objavljamo lahko, kje se nahajamo, kaj počnemo in kako

KAKO USTVARIMO RAČUN

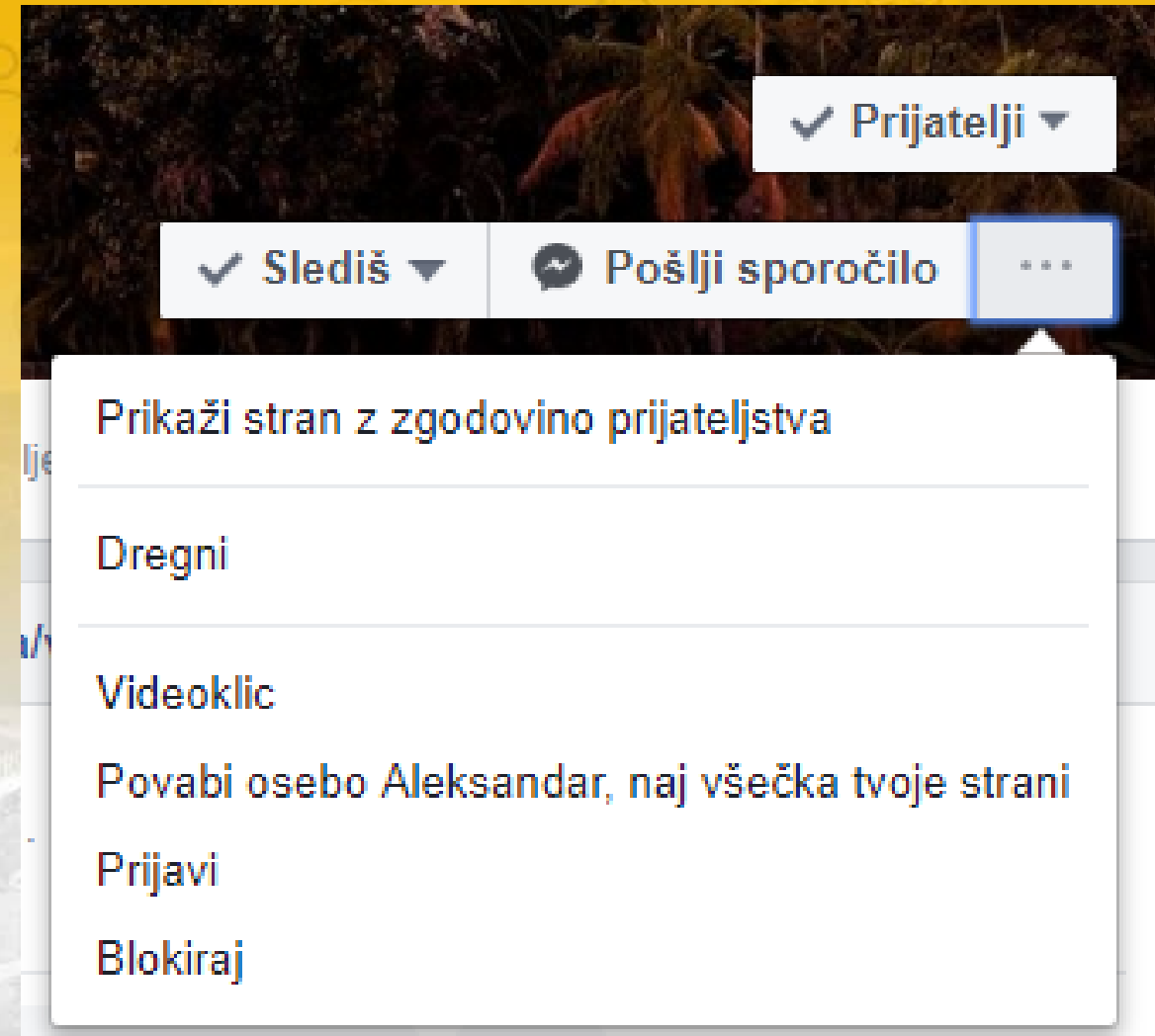
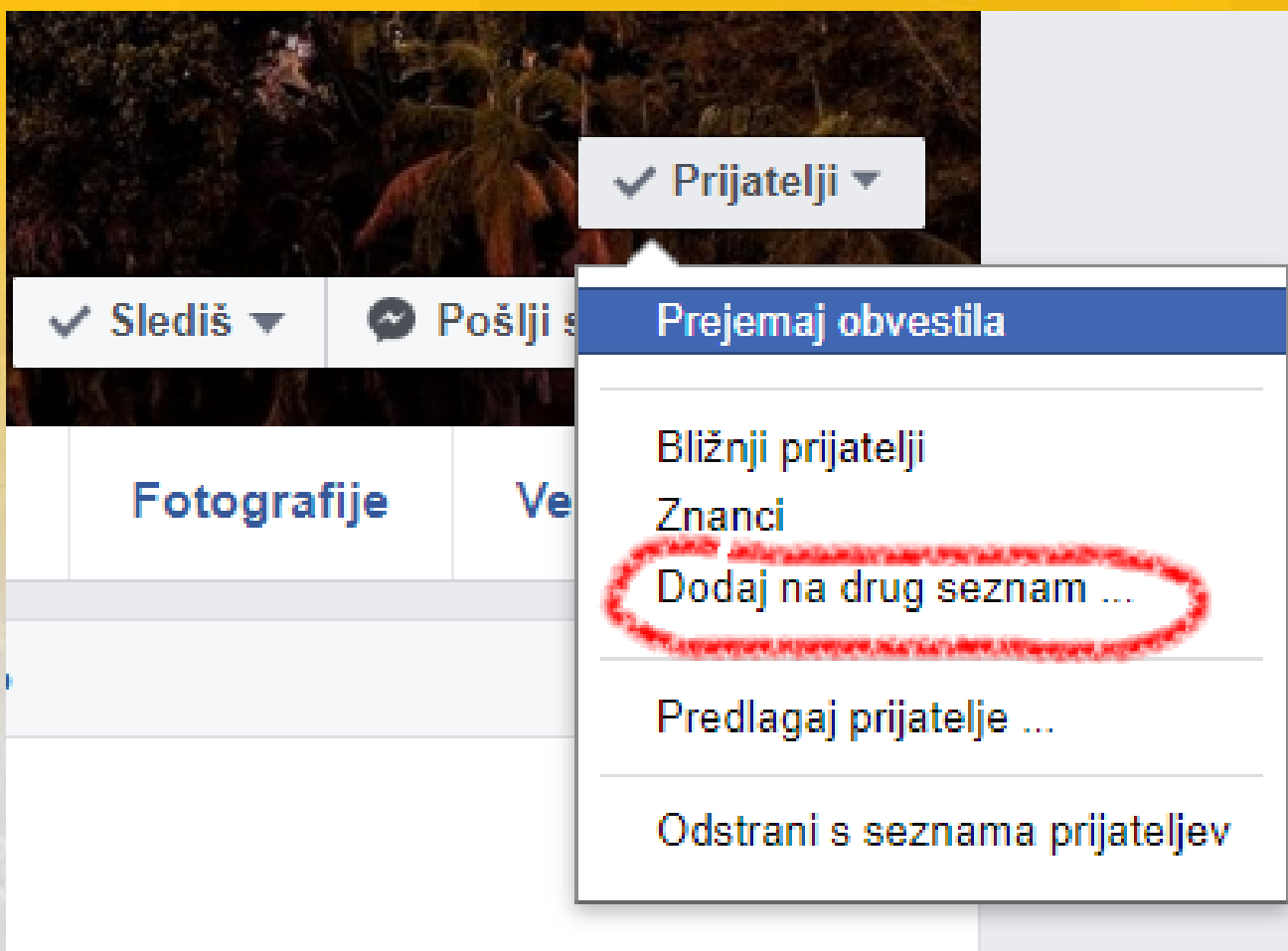
- Ustvarjanje računa poteka v več korakih

ISKANJE PRIJATELJEVALI PODJETJA

Bližnjice

SEZNAM PRIJATELJEV in DODATNE DEJAVNOSTI

OBJAVA VSEBINE NA FACEBOOK

Ustvari objavo | Fotografija/video | Video v živo

Življenjski dogodek

O čem razmišljaš?

Počutje/dejavnost | Fotografija/video

Objavi lokacijo | GIF

Označi dogodek | Označi prijatelje

Prijatelji

Objavi

Kdo si lahko to ogleda?

Javno
Vsi z računom Facebook in brez računa Facebook

☒ **Prijatelji**
Tvoji prijatelji v Facebooku

Prijatelji, razen ...
Ne prikaži nekaterim prijateljem

Določeni prijatelji
Prikaži samo nekaterim prijateljem

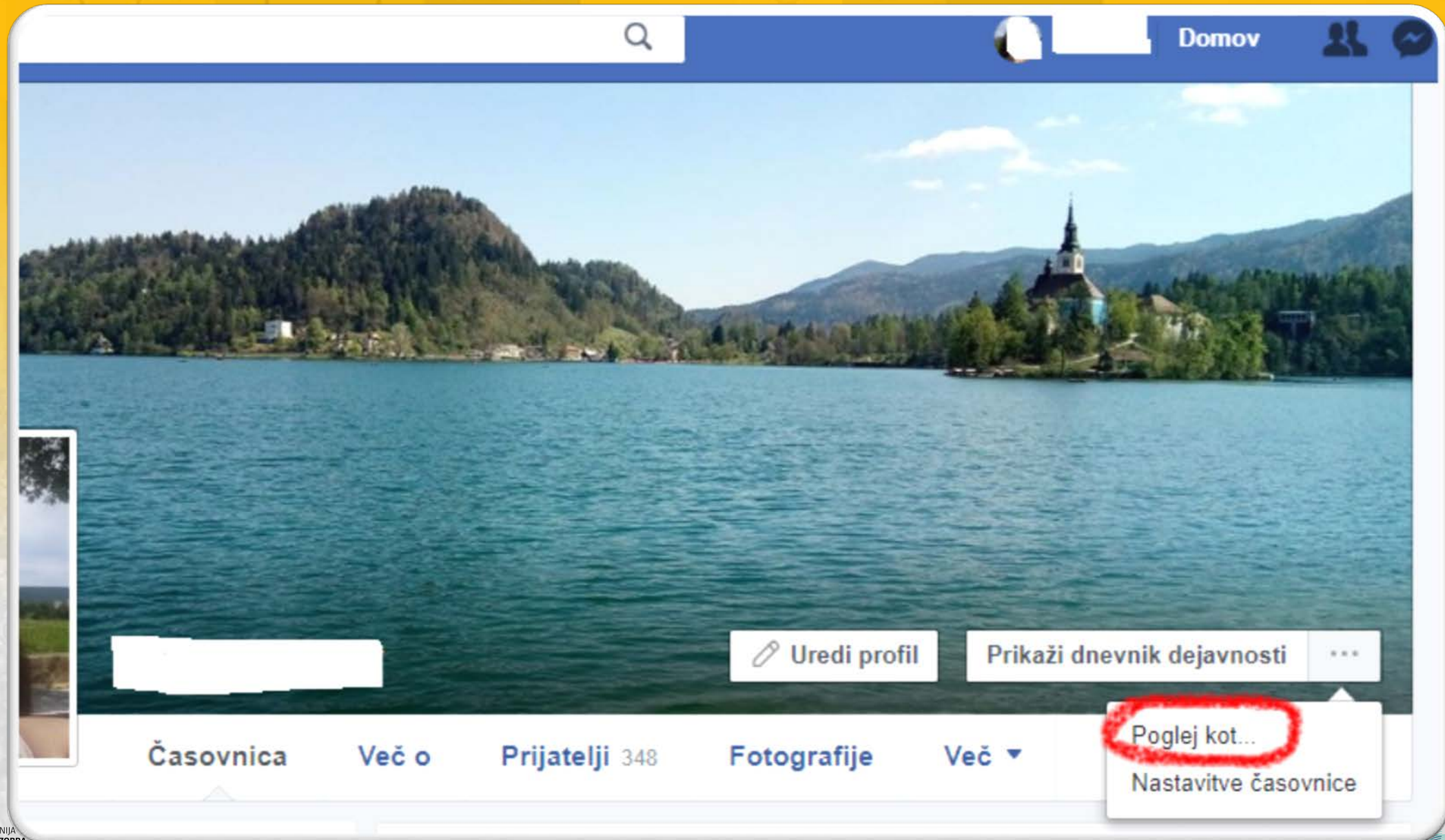
Samo jaz
Samo jaz

Prikaži vse

Prijatelji

Objavi

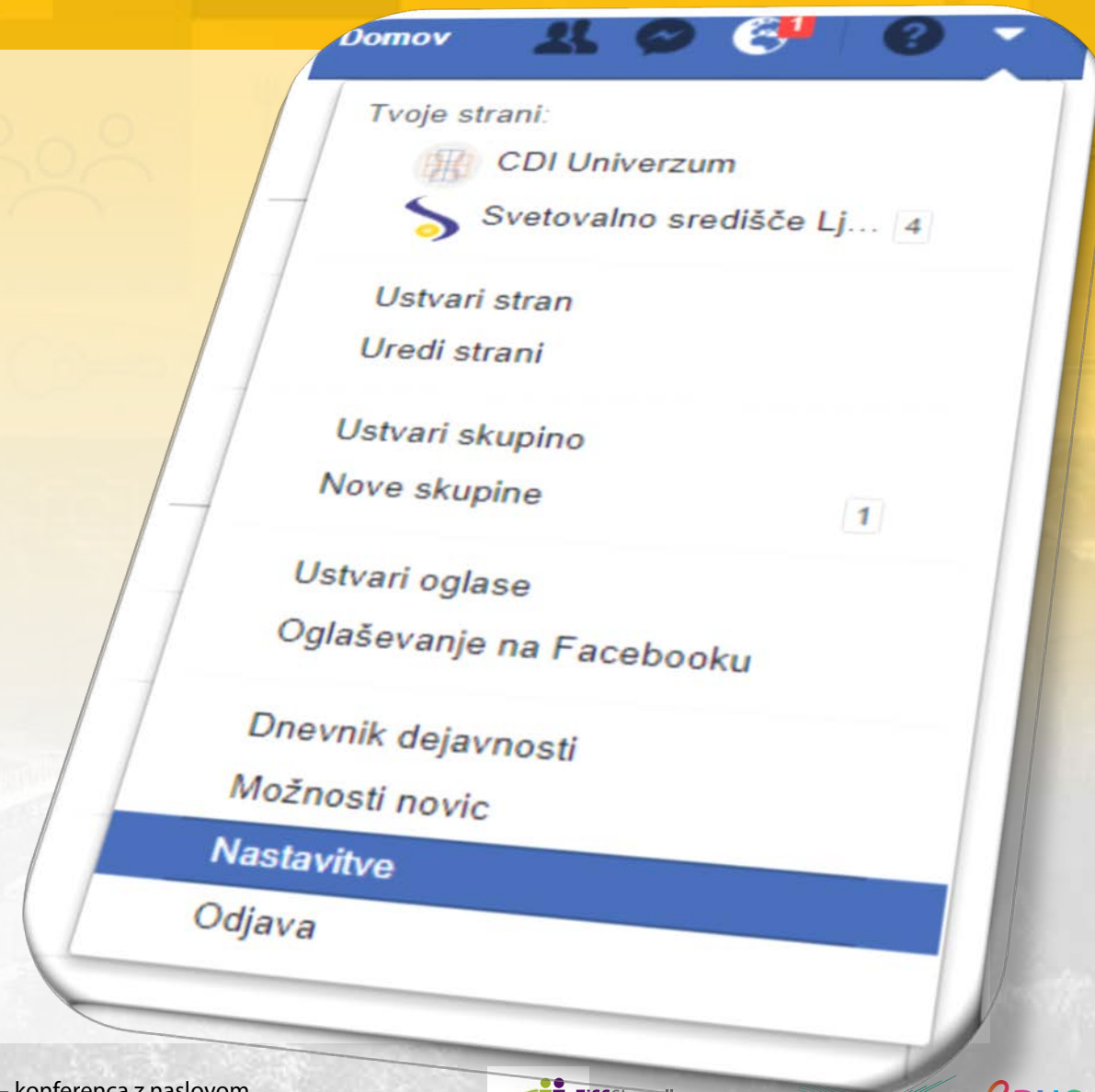
POGLED SVOJEGA PROFILA KOT DRUGI UPORABNIK

ZAŠČITA ZASEBNOSTI NA FACEBOOKU

Lahko določite:

- kdo lahko vidi tvoj profil
- kdo te lahko poišče
- katere tvoje aktivnosti bodo vidne

- Splošno
- Varnost in prijava

- Zasebnost**
- Časovnica in označevanje
- Blokiranje
- Jezik

- Obvestila
- Mobile
- Javne objave

- Aplikacije
- Oglasi
- Plačila
- Poštni predal podpore
- Video posnetki

Nastavitve in orodja za zasebnost

Tvoja dejavnost	Kdo si bo lahko ogledal tvoje prihodnje objave?	Prijatelji	Uredi
	Preglej vse svoje objave in vsebine, v katerih si označen/-a		Dnevnik dejavnosti
	Ali želiš omejiti občinstvo za objave, ki si jih delil/-a s prijatelji prijateljev ali javnostjo?		Omeji pretekle objave
Kako te osebe lahko poiščejo in stopijo v stik s tabo	Kdo ti lahko pošlje prošnjo za prijateljstvo?	Vsi	Uredi
	Kdo lahko vidi seznam tvojih prijateljev?	Po meri	Uredi
	Kdo lahko stopi v stik s tabo prek navedenega e-poštnega naslova?	Vsi	Uredi
	Kdo lahko stopi v stik s tabo prek navedene telefonske številke?	Vsi	Uredi
	Ali želiš, da iskalniki zunaj Facebooka prikažejo povezavo do tvojega profila?	Da	Uredi

Iskanje

Domov

1

Splošno

Varnost in prijava

Zasebnost

Časovnica in označevanje

Blokiranje

Jezik

Obvestila

Mobile

Javne objave

Aplikacije

Oglasi

Plačila

Poštni predal podpore

Video posnetki

Nastavitve za časovnico in označevanje

Časovnica	Kdo lahko objavlja na tvoji časovnici?	Prijatelji	Uredi
	Kdo lahko vidi objave drugih uporabnikov na tvoji časovnici?	Prijatelji	Uredi
Označevanje	Kdo si lahko na tvoji časovnici ogleda objave, v katerih si bil označen?	Prijatelji	Uredi
	Koga med tistimi, ki sicer nimajo možnosti ogleda, želiš dodati med občinstvo za objave, v katerih si označen?	Prijatelji	Uredi
	Kdo si lahko ogleda predloge oznak, ko nekdo naloži sliko, ki je videti kot ti? (zate to še ni na voljo)	Ni na voljo	
Pregled	Ali želiš pregledati objave, v katerih si označen, preden se pojavijo na tvoji časovnici?	Vklopljeno	Uredi
	Preveri, kaj si lahko druge osebe ogledajo na tvoji časovnici		Poglej kot
	Ali želiš pregledati oznake, ki jih druge osebe dodajo tvojim objavam, preden se oznake prikažejo v Facebooku?	Vklopljeno	Uredi

	Splošno
	Varnost in prijava
	Zasebnost
	Časovnica in označevanje
	Blokiranje
	Jezik
	Obvestila
	Mobile
	Javne objave
	Aplikacije
	Oglasi
	Plačila
	Poštni predal podpore
	Video posnetki

Nastavitve za časovnico in označevanje

Časovnica	Kdo lahko objavlja na tvoji časovnici?	Prijatelji	Uredi
	Kdo lahko vidi objave drugih uporabnikov na tvoji časovnici?		Zapri
	Prijatelji ▼ Vsi Prijatelji prijateljev Prijatelji Prijatelji razen znancev Samo jaz Po meri		
Označevanje	Kdo lahko objavlja objave, v katerih si označen?	Prijatelji	Uredi
	Kdo lahko ogleda objave, v katerih si označen?	Prijatelji	Uredi
	Kdo lahko ogleda objave, v katerih si označen?	Ni na voljo	
Pregled	Ali želiš pregledati objave, v katerih si označen, preden se pojavijo na tvoji časovnici?	Vklopljeno	Uredi
	Preveri, kaj si lahko druge osebe ogledajo na tvoji časovnici		Poglej kot

Poiščimo vsebine

- **Omizja**

**Informacije in
komunikacija**

*Moderator:
Gregor Sepaher*

**Aplikacije in
programi**

*Moderatorka:
Simona Pavlin*

**Umetna inteligenca,
robotizacija in
digitalizacija**

*Moderatorka:
Belinda Lovrenčič*

Hvala za pozornost!